

**Załącznik do UCHWAŁY NR XXIII/174/2021
RADY MIEJSKIEJ W LIPNIE
z dnia 9 lutego 2021 roku**

**Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie Sp. z o.o.
ul. Wyszyńskiego 47, 87-600 Lipno**

Plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021 - 2024r.

PROJEKT

Lipno, 2021

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	3
2. Obecny i planowany zakres usług kanalizacyjnych.....	5
3. Aktualny stan rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.....	6
3.1. Wodociągi	6
3.2 Urządzenia kanalizacyjne.....	6
4. Założenia obecne i projektowane w celu prawidłowego wdrażania dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w Polsce.....	7
5. Planowane przedsięwzięcia.....	10
6. Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków.....	11
7. Nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach.....	12
8. Sposoby finansowania planowanych inwestycji.....	12
9. Wymagane zakupy inwestycyjne.....	13

1. Wprowadzenie

Plan opracowano zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) oraz z przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

Obowiązek sporządzenia wieloletniego planu modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wynika z przepisu art. 21 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹ (zwanej dalej ustawą). Plan opracowuje przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, uwzględniając swoje uwarunkowania techniczne i ekonomiczne działalności.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy „Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane zapewnić realizację budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji”.

Ww art. 15 nie zwalnia jednak gmin z realizacji ich zadań w tym zakresie i nie oznacza to także przeniesienia tych zadań na przedsiębiorstwo. Zobowiązuje to jednak przedsiębiorstwo do realizacji zadań ze środków będących w jego posiadaniu i ponadto wyszczególnionych w uchwalonym planie.

Urządzenia wodociągowe, których rozwój i modernizację należy zamieścić w planach, zgodnie z art. 2 pkt 16 ustawy to ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Urządzenia kanalizacyjne – to sieci kanalizacyjne, wyloty urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Zgodnie z ustawą, plan ten musi być zgodny z kierunkami rozwoju Gminy Miasta Lipna określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji musi być zatwierdzony przez Radę Miasta.

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji powinien być także zgodny z ustaleniami zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Ważność planu polega generalnie na fakcie, że będzie miał on bezpośredni wpływ na poziom opłat za wodę i ścieki, stosowanych w przyszłości przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie Sp. z o.o.

Zgodnie z ustawą, niniejszy plan określa:

- 1) planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych,

- 2) przedsięwzięcia rozwojowo - modernizacyjne w poszczególnych latach,
- 3) przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków,
- 4) nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach,
- 5) sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Tryb uchwalania

Zgodnie z art. 21 ustawy, przedsiębiorstwo przedkłada wieloletni plan modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych burmistrzowi miasta, który sprawdza, czy jest on zgodny z kierunkami rozwoju gminy.

Rada Miasta uchwała plan w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu. W przypadku niepodjęcia uchwały w powyższym terminie, plan stanowi podstawę do określenia, oraz jednorazowego zatwierdzenia taryf.

Według artykułu 24 ust.4 ustawy aktualny plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne dołącza do uzasadnienia wniosku o zatwierdzenie taryfy.

Plany wieloletnie powinny być korygowane (aktualizowane) w przypadku zmian uzasadniających taką konieczność. Ponieważ do uzasadnienia wniosku taryfowego należy załączać plan w wersji aktualnej (art.24 ust. 4 ustawy), plan może być (powinien być) korygowany co rok. Dotyczy to zwłaszcza zmian w zakresie rzeczowym, kosztowym i czasowym planowanych przedsięwzięć oraz kierunków pozyskania środków na ich realizację, których wcześniej nie można było przewidzieć.

Podmiot sporządzający plan

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych opracowują przedsiębiorstwa zobowiązane do składania wniosków o zatwierdzenie taryfy dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, z wyłączeniem tych przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, które nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych. Plan dotyczy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu danego przedsiębiorstwa.

Posiadaczem rzeczy, w świetle art.366 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku kodeks cywilny „jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jako użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny).” Zgodnie z art. 2 pkt. 17 ustawy za właściciela uznaje się „także posiadacza samoistnego i użytkownika wieczystego”.

2. Obecny i planowany zakres usług wodociągowo-kanalizacyjnych

Rada Miejska w Lipnie dnia 28 marca 2008 roku utworzyła Uchwałą Nr XVIII/130/08 jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą: „Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Lipnie Sp. z o.o.”, której przedmiotem działalności jest wykonywanie zadań własnych Gminy Miasta Lipna, w tym również działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie miasta Lipna.

W szczególności między innymi Spółka zajmuje się poborem wody z ujęć, jej uzdatnieniem i rozprowadzaniem, odbiorem i oczyszczaniem ścieków oraz wykonywaniem urządzeń wodno-kanalizacyjnych. Dodatkowo Spółka zajmuje się wynajmem sprzętu specjalistycznego z obsługą operatorską oraz działalnością usługową, która wykonywana jest na terenie Gminy Miasta Lipna i dotyczy głównie udrażniania kanalizacji i wykonywania prac ogólnobudowlanych.

Przedsiębiorstwo prowadzi ww. działalność za pomocą urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, będących w jego posiadaniu.

Na terenie Gminy Miasta Lipna z usług wodociągowych korzysta 99 % odbiorców ludności, a z usług kanalizacyjnych 96 %. Lokalny rynek odbiorców usług charakteryzuje się stałą ich liczbą, przy równoczesnym wyraźnym spadku ilości poboru wody oraz minimalnym wzroście ilości dostarczanych ścieków.

Sieci wodociągowo-kanalizacyjne, przy pomocy których dokonywane jest rozprowadzanie wody lub transport ścieków wymagają remontów i konserwacji. W szczególności modernizacji i napraw wymagają te, które eksploatowane są powyżej 50 lat (w tym również sieci przedwojenne) co w przypadku sieci wodociągowych stanowi 30 %, a w przypadku sieci kanalizacyjnych 58 %.

Spółka oprócz bieżących zadań wynikających z utrzymania sieci wod-kan zamierza w najbliższej przyszłości wykonać szereg zadań, które zwiększą ilość odbiorców usług, zmniejszą wskaźnik awaryjności sieci (przez jej modernizację) i wpłyną na poprawę stanu środowiska Gminy Miasta Lipna.

Obecnie wszelkie działania Spółki skierowane są na skanalizowanie, w miarę jak największego obszaru Gminy Miasta Lipna, a także rozdzielenie obecnie istniejącej kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową.

3. Aktualny stan rozwoju urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych.

3.1 Wodociągi

Na terenie miasta Lipna funkcjonuje 35,9 km wodociągowej sieci rozdzielczej (bez przyłączy). Wykonanych jest 2302 podłączeń do budynków mieszkalnych.

Ujęcie komunalne dla miasta Lipna składa się z czterech ujęć:

1. dwie studnie przy ulicy Kolejowej , jedna przy ul. Armii Krajowej;
2. dwie studni przy ulicy Polnej;
3. jedna studnia przy Placu 11 Listopada 9
4. dwie studnie na terenie Fabryki Urządzeń Wentylacyjno - Klimatyzacyjnych „Konwektor” przy ul. Wojska Polskiego. Trzy pierwsze zaopatrują w wodę mieszkańców miasta Lipna. Czwarte ujęcie przy ulicy Wojska Polskiego zabezpiecza potrzeby Fabryki Urządzeń Wentylacyjno - Klimatyzacyjnych „Konwektor”, zaopatruje zakładową kotłownię, która dostarcza części miasta centralne ogrzewanie oraz sąsiadujące zakłady przemysłowe.

Ujęcia komunalne bazują na górnej, czwartorzędowej warstwie wodonośnej. Ujęta warstwa wodonośna posiada bardzo dobrą izolację dla ewentualnej migracji i zanieczyszczeń z powierzchni terenu.

3.2 Urządzenia kanalizacyjne

Gospodarka ściekowa na terenie miasta Lipna odbywa się w oparciu o system kanalizacji sanitarnej:

- o długości sieci grawitacyjnej 32 km
- w tym
 - o długości sieci sanitarnej ogólnospławnej 16,9 km
 - o długości sieci sanitarnej rozdzielczej 15,1 km
- o długości sieci tłocznej 3,174 km
- w tym
 - o długości sieci tłocznej do oczyszczalni 2,709 km
 - o długości sieci tłocznej w ul. Ogrodowej 0,35 km
 - o długości sieci tłocznej w ul. Cegielnej 0,115 km

Z sieci kanalizacyjnej korzysta około 96 % mieszkańców miasta – długość przyłączy kanalizacyjnych wynosi 22,2 km.

Ścieki komunalne z miasta do oczyszczalni doprowadzane są siecią kanalizacji tłocznej długości 2.709 m. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do rzeki Mień, poprzez rów melioracyjny o długości ok. 100 m.

4. Założenia obecne i projektowane w celu prawidłowego wdrażania dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych w Polsce

Założenia obecne

1. Obszar wrażliwy:

Cały obszar Polski, ze względu na położenie w 99,7 % w zlewisku Morza Bałtyckiego, uznano za obszar wrażliwy tj. wymagający ograniczenia zrzutów związków azotu i fosforu oraz zanieczyszczeń biodegradowalnych do wód ze źródeł komunalnych.

W związku z powyższym od 1998 r. prowadzono w Polsce analizy metod oraz kosztów wdrażania dyrektywy, w ramach którego rozpatrywano dwa warianty:

- zapewnienia oczyszczania ścieków z podwyższonym standardem usuwania biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM (zgodnie z art. 5.2),
- zapewnienie 75% redukcji azotu i fosforu w stosunku do ładunku dopływającego do oczyszczalni (zgodnie z art. 5.4.).

Ww. analizy wykazały, iż cele dyrektywy zostaną osiągnięte w przypadku redukcji minimum 75% azotu i fosforu ogólnego, co będzie zrealizowane gdy:

- w grupie oczyszczalni ścieków o wielkości 2 000 – 15 000 RLM co do zasady stosowane będzie konwencjonalne biologiczne oczyszczanie ścieków,
- w grupie oczyszczalni o wielkości powyżej 15 000 RLM stosowane będzie pogłębione usuwanie azotu i fosforu ogólnego.

Ostatecznie Polska przyjęła przewidziany w dyrektywie sposób realizacji celów w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych zgodnie z art. 5.4. Ze względów ekonomicznych i technicznych uznano, że wdrożenie celów dyrektywy w oparciu o art. 5.4 stanowi optymalną opcję.

Tym samym rozpoczęto proces wdrażania dyrektywy 91/271/EWG, w oparciu o oczyszczalnie powyżej 15 000 RLM, w których sumaryczny wynik redukcji miał skutkować ogólnym zmniejszeniem ładunku zarówno azotu jak i fosforu zawartego w ściekach komunalnych o 75% (we wszystkich oczyszczalniach na obszarach dorzeczy).

Przeprowadzone analizy wskazały również, że w ramach realizacji dyrektywy zgodnie z art. 5.4, bardziej efektywne będzie zwiększenie wymogów nałożonych na duże oczyszczalnie ścieków i uzyskanie efektu ekologicznego w oparciu o te obiekty. W celu umożliwienia realizacji tego założenia, standardy emisji w oczyszczalniach o wielkości z przedziału 15 000- 100 000 RLM ustalono na poziomie bardziej restrykcyjnym od wymogów zawartych w dyrektywie 91/271/EWG.

Przyjęte standardy oczyszczania ścieków - zastosowanie art. 5.4 dyrektywy 91/271/EWG:

Polska przyjęła do stosowania alternatywne wymagania, w stosunku do art. 5.2 dyrektywy 91/271/EWG przywołanego w Traktacie Akcesyjnym, określone w art. 5.4 tej dyrektywy.

Zastosowanie tego przepisu pozwala na oczyszczanie ścieków odprowadzanych do obszarów wrażliwych w sposób mniej rygorystyczny, pod warunkiem wykazania, że minimalna redukcja całkowitego ładunku zanieczyszczeń doprowadzanego do wszystkich oczyszczalni ścieków komunalnych wynosi co najmniej 75% w odniesieniu zarówno do azotu, jak i fosforu ogólnego. Dla artykułu tego zastosowano okresy przejściowe, zapisane dla art. 5.2 w Traktacie Akcesyjnym.

Za aglomeracje spełniające wymagania dyrektywy 91/271/EWG w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych wg KPOŚK uznaje się, te w których oczyszczalnie osiągną efekt oczyszczania ścieków w terminach określonych w KPOŚK, nie później niż do 31 grudnia 2015 r. Oczyszczalnie te muszą posiadać wydajność równą co najmniej ładunkowi generowanemu przez poszczególne aglomeracje, a efekty oczyszczania ścieków w poszczególnych oczyszczalniach muszą być zgodne z wymaganiami rozporządzenia w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego³. Obecnie standardy oczyszczania ścieków określone w ww rozporządzeniu odnoszą się tym samym do wielkości oczyszczalni ścieków a nie do wielkości aglomeracji zgodnie z tabelą

Tabela . Najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń lub minimalne procenty redukcji zanieczyszczeń dla oczyszczonych ścieków bytowych i komunalnych wprowadzanych do wód i do ziemi

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Poniżej 2 000	Od 2 000 do 9 999	Od 10 000 do 14 999	Od 15000 do 99 999	100 000 i powyżej
1	BZT5	mgO ₂ /l min % redukcji	40 -----	25 lub 70%-90%	25 lub 70%-90%	15 lub 90%	15 lub 90%

2	CHZT	mg O ₂ /l min % redukcji	150	125 lub 75%	125 lub 75%	125 lub 75%	125 lub 75%
3	Zawiesiny ogólne	mg/l min % redukcji	50 _____	35 lub 90 %	35 lub 90 %	35 lub 90 %	35 lub 90 %
4	Azot ogólny N/N _{org} +NN H ₄	mgN/l min .% redukcji	30*	15*	15* lub 35%**	15 lub 80%	10 lub 85%
5	Fosfor ogólny	mg P/l min. % redukcji	5*	2*	2* lub 40%**	2 lub 85 %	1 lub 90 %

* wartości wymagane wyłącznie w ściekach wprowadzanych do jezior i ich dopływów oraz bezpośrednio do sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących,

** Minimalnego procentu redukcji nie stosuje się do ścieków wprowadzanych do jezior i ich dopływów, bezpośrednio do sztucznych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących oraz do ziemi.

Poziomy obsługa zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi

Zgodnie z założeniami KPOŚK w terminie do końca 2015 r. w aglomeracjach osiągnięty zostanie następujący poziom obsługi zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi:

- Dla aglomeracji (dużych miast) $\geq 150\ 000$ RLM - > 98% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego,
- dla aglomeracji $\geq 100\ 000$ RLM < 150 000 RLM - > 95% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego,
- dla aglomeracji $\geq 15\ 000$ < 100 000 RLM - > 90% RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego,
- dla aglomeracji $\geq 2\ 000$ < 15 000 RLM - > 80%, RLM korzystających z systemu kanalizacyjnego.
- Pozostała ludność aglomeracji nieobsługiwana przez zbiorcze systemy kanalizacyjne korzystać będzie z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (tj.: zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków). Ścieki ze szczelnych zbiorników bezodpływowych dostarczane będą taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Powyższe zakresy stopnia zbierania ścieków systemem kanalizacyjnym zostały określone w momencie tworzenia KPOŚK, w celu urealnienia zakresu inwestycyjnego tego dokumentu, oraz biorąc pod uwagę zagospodarowanie przestrzenne Polski.

Mając jednak na uwadze [Dokument interpretacyjny do dyrektywy pt. "Terms and Definition under the Urban Waste Water Treatment Directive (91/271/EEC)", Final version of Commission paper, Brussels, 16 January 2007)] oraz [Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz. U. Nr 137, poz. 922).], należy tak planować granice aglomeracji, aby w jak największym stopniu cały produkowany przez aglomerację ładunek ścieków był zbierany siecią kanalizacyjną i odprowadzany na oczyszczalnię

ścieków. Takie wyznaczenia aglomeracji, tj. docelowo blisko 100% zbieranie RLM siecią kanalizacyjną, pozwoli na osiągnięcie celu dyrektywy w zakresie zbierania ścieków siecią kanalizacyjną.

5. Planowane przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne.

Niniejszy plan przedstawia najważniejsze zadania inwestycyjne i podział środków na ich realizację. Doświadczenie pokazuje, że wieloletni plan ulega częstym zmianom z uwagi na awaryjność sieci remonty dróg czy planowane nowe budowy budynków.

Plan przedsięwzięć rozwojowo - modernizacyjny spółki może być korygowany w przypadku zmian rzeczowych kosztowych lub czasowych uzasadniających taką konieczność

Listę oraz charakterystykę zadań rozwojowych i modernizacyjnych w zakresie wodno - kanalizacyjnym prezentuje poniższa tabela:

Tabela 1. Planowane przedsięwzięcia wodociągowo - kanalizacyjne.

Lp.	Planowane przedsięwzięcia wodociągowo - kanalizacyjne	Planowany termin realizacji nakłady w tys zł				uwagi
		2021	2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Dobrzyńskiej, Mazowiecka, Kujawska, Pomorska.				350	
2	Modernizacja sieci wodociągowej kanalizacyjnej ul. 3 Maja, Mickiewicza, Włocławska,				4000	
3	Modernizacja sieci wodociągowej ul. Różana	70				
4	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej ul. Kłokocka - 450 m		80	80		
5	Budowa sieci wodociągowej ul. Armii Czerwonej		100			
6	Budowa sieci wodociągowej ul. Nieszawska	80				
7	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej ul. Wschodnia	40	50	50		
8	Budowa sieci wodociągowej ul. Cegielnia	120				
9						
10	Modernizacja SUW ul. 11 Listopada		60			
11	Modernizacja SUW Kolejowa		450	1000	1500	

12	Budowa przepompowni lokalnej i kanalizacji sanitarnej ul. Wyszyńskiego, , Krótkiej.		140			
13	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej ul. Żeromskiego	150				
14	Modernizacja wod-kan oś. Kwiatów	40	60	60	60	
15	Budowa lokalnej przepompowni ul. Wyszyńskiego	220				

Oczyszczalnia ścieków

Zadania przewidziane do realizacji w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków przedstawiono w poniżej tabeli.

Tabela 2. Planowane przedsięwzięcia na oczyszczalni ścieków

Lp.	Planowane przedsięwzięcia	Nakłady inwestycyjne [zł]	Planowany rok realizacji
1	Optymalizacja pracy oczyszczalni oraz jej modernizacja pod kątem zwiększenia efektywności usuwania azotu i fosforu.	700 000 zł	2021-2023
2	Modernizacja oczyszczalni w zakresie wyrównywania przepływów hydraulicznych i wymiany przestarzałych i nieefektywnych urządzeń.	6600 000 zł	2022-2024
	Razem	7 300 000 zł	

6. Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków.

Przedsiębiorstwo od lat prowadzi działania mające na celu zrationalizowanie zużycia wody i wprowadzania ścieków.

Najważniejsze przedsięwzięcia zrealizowane przez Spółkę w zakresie racjonalizacji zużycia wody:

- utrzymania właściwych proporcji pomiędzy produkcją a sprzedażą wody
- modernizacja sieci wodociągowych
- modernizacja SUW Listopada

w celu uporządkowania gospodarki ściekowej prowadzona jest i kontynuowana budowa kanalizacji rozdzielczej która pozwoli zmniejszyć ilość wód opadowych dopływających do oczyszczalni ścieków

Gospodarka osadami odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 15 stycznia 2015 r. o odpadach.

7. Nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach

Przedsiębiorstwo przewiduje realizację zadań ujętych w tabeli pkt 5 planu ze środków własnych i pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. na ten cel przeznaczone są środki z odpisów amortyzacyjnych

Wielkość nakładów inwestycyjnych w rozbiciu na poszczególne lata prezentuje poniższa tabela:

ROK	Wartość nakładów na urządzenia wod-kan w zł (tabela 1 + 2 +3)
2021	1 020 000
2022	2 850 000
2023	3 590 000
2024	8 100 000
RAZEM	15 570 000

Pozostałe środki nie ujęte w tabeli zostaną wykorzystane na zakup specjalistycznego sprzętu maszyn i urządzeń jak również gruntów pod inwestycje.

8. Sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Sposoby finansowania inwestycji modernizacyjno-rozwojowych i ochrony środowiska, realizowanych przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne, mogą stanowić :

- środki własne,
- kredyty i pożyczki,
- dotacje lub subwencje udzielone przez instytucje dysponujące środkami finansowymi na inwestycje infrastrukturalne i ochrony środowiska.

Środki własne, jakie przedsiębiorstwo może przeznaczyć na realizację inwestycji stanowią środki pozyskane z amortyzacji, także kredyty i pożyczki zaciągnięte w tym celu i spłacane przez przedsiębiorstwo.

W ramach dotacji lub subwencji na realizację zadań inwestycyjnych mieszczą się środki pochodzące zarówno z instytucji i środków krajowych, jak i zagranicznych, np. z Unii Europejskiej.

W zależności od rozmiarów planowanych przedsięwzięć modernizacyjno - rozwojowych oraz możliwości finansowych przedsiębiorstwa i dysponentów środków zewnętrznych - środki na finansowanie mogą pochodzić z kilku źródeł wewnętrznych i zewnętrznych oraz np. od kilku dysponentów.

9. Wymagane zakupy inwestycyjne

Wielkość nakładów na zakupy inwestycyjnych prezentuje poniższa tabela:

Tabela 3. Zakupy inwestycyjne wraz z kosztami

Lp.	Nazwa	Wartość zakupu [zł]	Planowany rok zakupu
1	Zakup koparko ładowarki	450 000	2022

Ww. zakupy realizowane będą w miarę pojawiających możliwości finansowych oraz w przypadku całkowitego zużycia sprzętu dotychczas eksploatowanego.